

Gazeta Olsztyńska

Organ Związku Polaków w Prusach Wschodnich.

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Przedpłata wynosi kwartalnie 9 mk. miesięcznie 3 mk. Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 50 fenigów za miejsce rządka sześciomowego. — Wiersz reklamowy 2.— mk. Przy dochodzeniu sądownym należytości wszelkie rabaty upadają.

Ojców mowy, ojców wiary —
Brońmy zgodnie młody, stary.

☞ Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! ☞

Drukiem i nakładem: Joanny Pieniężnej.
Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlenstr. 2. Tel. 531.
Godziny przyjęć: od 12-tej do 1-szej w połud.
Listy do redakcji należy adresować: „GAZETA OLSZTYŃSKA“ ALLENSTEIN, OSTPR.
Rękopisy redakcja zwraca tylko na wyraźne żądanie.

Redaktor: Ludwik Łydko.

Telegramy.

Zawierucha.

Olsztyn, 26. 5. 21. (S.) Położenie naprężone. Niemiecka prasa nacjonalistyczna występuje bardzo ostro. Przynosi również wiadomość o „kriegerische Stimmung in Warschau“. Z Górnego Śląska mało wiadomości. Charakterystyczny jest telegram biura Wolffa, donoszący o polsko-francuskiej kampanii oszczerczej w sprawie okrucieństw popełnianych na powstańcach polskich na Górnym Śląsku. Telegram jednakże owych rzekomych kłamstw nie odpiera, tylko donosi, że „Selbstschutz“ zbiera materiały dotyczące okrucieństw polskich na Górnym Śląsku. Ciekawą jest również skwapliwie rozszerzana wiadomość prasy niemieckiej o ściąganiu wojsk przez bolszewików na granicy polskiej.

Pierwszy przestępca wojenny skazany.

Lipsk, 26 maja. Oskarżony za znęcanie się nad jeńcami wojennymi były podoficer Heynen skazany został na 10 miesięcy więzienia. Czas przesiedzony w śledztwie policzono mu.

„Ostmarkenculagi“.

Królewiec, 26 maja. (S.) Urzędnicy Prus Wschodnich żądają „Ostmarkenculagi“, którą także nazywają „Ostpreussenculaga“, z powodu różnych niekorzystnych wyników z polityczno-geograficznych stosunków i zwiększonej pracy na kresach granicznych. Większe partie polityczne poparły żądania urzędników. „Culaga“ wynosić ma 3000 marek rocznie.

Opinia francuska za obsadzeniem Ruhry.

Paryż. (EE.) Dzienniki tutejsze domagają się, aby wobec jawnego pogwałcenia neutralności przez Niemcy w sprawie Górnego Śląska i wysłania tam armii regularnej, rząd francuski jak najszybciej uchwalił zajęcie Zagłębia Ruhry.

Były doradca Wilhelma ministrem spraw zagranicznych.

„Rote Fahne“ upatruje w powołaniu Rosena rozszerzenie koalicji na prawo i wypełnienie dawnych żądań Kappa w sprawie ministerstwa fachowego. Nominację powitała prasa lewicowa z radością. B. Z. am Mittag stwierdza, że powołanie Rosena zrobiło na prasę francuską ujemne wrażenie. B. Z. am Mittag zaznacza z tego powodu, że nominacja ministra spraw zewnętrznych jest sprawą Niemiec, a nie koalicji.

O nowy gabinet koalicyjny w Polsce.

Warszawa. (EE.) Wczoraj w południe w prezydium Rady Ministrów odbyła się narada przewodniczących klubów sejmowych w sprawie przesilenia gabinetowego. Po wysłuchaniu oświadczenia przedstawicieli klubów zgłosił poseł Federowicz (Klub Pracy Konstytucyjnej) następujący wniosek:

Zebrani wzywają prezydenta Rady Ministrów, aby na postawie porozumienia stronnictw podjął się utworzenia gabinetu koalicyjnego, względnie opartego na możliwie znacznej większości stronnictw.

Za wnioskiem oświadczyły się wszystkie stronnictwa z wyjątkiem NPP. Wyzwolenia i PPS, które zastrzegły sobie czas do namysłu.

Naczelnik Piłsudski na Pomorzu.

Warszawa. (EE.) Na początku czerwca Naczelnik Państwa odwiedzi większe miasta Pomorza.

Energiczna postawa koalicji.

Havas donosi z Londynu, że rząd angielski przychylił się w sprawie Górnego Śląska do stanowiska Francji i że co do wysyłki wojsk niemieckich na Górny Śląsk obojętnym nie pozostanie. Prasa francuska stwierdza z zadowoleniem, że także zastępca Anglii przy Komisji koalicyjnej pułkownik Percival podziela zapatrywania swoich francuskich kolegów. Jedynie zachowanie się lorda d'Abernon w Berlinie nie budzi zaufania.

Anglja wysłała 4 bataljony na Górny Śląsk.

„Petit Journal“ donosi, że Dr. Mayer opuścił Quai d'Orsay z zakłopotaną i kwaśną miną. W ręku trzymał notę Brianda, której treść mniej więcej taką była: „Wasze wojska na Górnym Śląsku wstrzymały ofensywę. Spodziewam się, że ofensywa podjęta nie będzie. W przeciwnym bowiem razie odpowiedzialność za skutki spada na Niemcy“.

W Londynie przyjął lord Curzon posła niemieckiego i wręczył mu notę podobną nocie Brianda.

Energiczna postawa koalicji dopięła zamierzonego celu. Rząd niemiecki wydał rozkaz zakazujący pod groźbą surowych kar tworzenia oddziałów ochotniczych. Granica niemiecka została zamknięta.

W Paryżu wygłosił mowę Briand. Powiedział pomiędzy innymi:

„Francja nie pragnęła ani chwili wydać kraje niemieckie Polsce. Wszyscy uczeni są zgodni, że Górny Śląsk jest krajem zamieszkałym przez ludność polską. Sprawiedliwe rozwiązanie kwestji górnośląskiej nastąpić może podług zdrowego rozumu i bez żadnych uprzedzeń. (Brawo). Gdy się Polsce podług sprawiedliwości dało życie, trzeba jej także zapewnić egzystencję. Podług projektu angielskiego otrzymałaby Polska 194176 z 479000 oddanych głosów. A więc 60 procent tych Polaków zmuszonoby w ten sposób do pozostania poddanymi niemieckimi. Wojska koalicyjne 80000 powstańców polskich w szachu utrzymać nie mogły. Komisarz francuski na Górnym Śląsku uczynił „wszystko co mógł“. Wojska francuskie miały zabitych i rannych. Francja spełniła swój obowiązek. Zawezwała rząd polski aby współdziałał celem zaprowadzenia porządku i Polska zamknęła swoje granice. Ale także Niemcy się rozgorączkowali. Wszecni Niemcy słowa Lloyda George źle zrozumieli. Francja dla tego Niemcom dała do zrozumienia, że wkroczenie „Reichswehry“ będzie miało skutki poważne. Starano się jednakże za pomocą band osiągnąć cel, który z pomocą „reichswehry“ osiągnąć się nie dał. Protestowaliśmy u niemieckiego komisarza hrabiego Moltke'go. Dał on rozkaz do wstrzymania kroków zaczepnych. Dziś rano oświadczył rząd niemiecki, że granice zamyka, zaprowadza stan oblężenia, bandy rozbraja i członków band ściga. Od czasu jak Dr. Wirth stoi na czele gabinetu, okazał on otwartość i zajął stanowisko lojalne. (Bardzo dobrze!). Francja jest dosyć silną, aby okazać zaufanie.

Mowa Brianda była świetną i uczyniła olbrzymie wrażenie.

„Vorwärts“ donosi o transportach „Orgeschu“ na Górny Śląsk. Ochotnicy to są ludzie bez pracy, którym daje się rady, że jeżeli będą głodni to mają sobie wszystkiego co potrzeba poszukać u gospodarzy. „Vorwärts“ pisze ironicznie, że to pewnie najskuteczniejszy skutek do zaskarżenia sobie zaufania do Niemców. Dalej podkreśla „Vorwärts“, że utworzyła

się banda, która zdolną jest do wywołania największego nieszczęścia i której działalność ani Górnemu Śląskowi ani narodowi niemieckiemu pożytku nie przyniesie.

Sprawa Górnego Śląska jest aktualną w świecie.

Możemy mieć jednakże nadzieje, że sprawę tę rozwiąże się sprawiedliwie.

S.

Przegląd polityczny.

Polska.

Nota rządu w sprawie Górnego Śląska.

Posel Zamoyski w Paryżu wręczył rządowi francuskiemu długą notę w formie memorjału omawiającego sprawę śląską, lecz nie mającego nic wspólnego z ostatnimi wypadkami. Memorjał staje wyłącznie w obronie wyników plebiscytu, zwłaszcza linii Korfante'go oraz wyjaśnia całkowicie sytuację na Górnym Śląsku do chwili wybuchu powstania. Nota powyższa będzie skierowana również do konferencji ambasadorów.

Układy polsko-rumuńskie.

Według informacji „Przeglądu Wieczornego“ w środę przyjechała do Lwowa delegacja rządu rumuńskiego, która ma prowadzić imieniem rządu rumuńskiego układy z rządem polskim w sprawie zawarcia konwencji handlowej, tranzytowej i kolejowej. We Lwowie delegację powitały uroczystie i serdecznie władze polskie z delegatem generalnym dr. Galeckim na czele.

Byłoby chyba zbyt czynnym wskazywać na ważność konwencji, które Polska i Rumunja wzajemnie z sobą zawrą. Przyczynią się one do wzmocnienia tych ścisłych i serdecznych węzłów, łączących oba państwa. Rumunja i Polska, przyjaźniaki nietylko z interesu, ale i z wzajemnych sympatii dzięki owym konwencjom wzmocnią swoje życie gospodarcze i szybkim krokiem podążą naprzód ku wszechstronnemu rozwojowi.

Warszawa, stolica Polski, powitała również przedstawicieli Rumunji z serdeczną radością.

O handel polsko-rosyjski.

Centralny komitet rosyjskich kooperatyw otwiera w Mińsku filję, której zadaniem będzie regulowanie wywozu z Polski do Rosji. Pod kierownictwem urzędników filji będzie się odbywać przeladowywanie towarów na pogranicznej stacji Niegorełoje. Krąży pogłoska, że bolszewicy zamierzają ułożyć normalny tor kolejowy od Niegorełoje do Mińska.

Nowy poseł japoński w Warszawie.

W środę ub. w południe ze zwykłym ceremoniałem, odbyła się uroczystość wręczenia listów uwierzytelniających przez pierwszego posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego japońskiego p. Toshitsuna Kawakami.

Jeńcy polscy na Ukrainie.

Lwów. Donoszą, że w końcu kwietnia wysłano z Kijowa pierwszy transport jeńców do Polski. Orient donosi z Kijowa, że repatriacja jeńców polskich z Ukrainy odbywa się prawidłowo. Tygodniowo wyjeżdża 3500 osób.

Górny Śląsk.

Sytuacja na Górnym Śląsku.

Wiadomości, jakie nadchodzą z Górnego Śląska, dowodzą o nadzwyczajnie serdecznych stosunkach ludności polskiej do powstańców, którzy jedną sobie wszędzie serca swoje taktownym zachowaniem

W niedzielę, d. 29 maja o godz. 9-tej
(wieczorem) odbędzie się

zabawa z tańcami

w Resursie w Kwidzynie

na którą zaprasza

Gospodarz.

Walne Zebranie Banku Ludowego w Kwidzynie

odbędzie się w piątek, d. 3 czerwca o godz.
4-tej popoł. w lokalu bankowym w Resursie,
Herrenstr. 14.

Przybycie wszystkich członków bezwzględnie
konieczne.

Zarząd.

Bilans

z dnia 31. grudnia 1920 r.

Aktywa		Pasywa	
80 289,95	Gotówka	Udziały . . .	5 260,—
1 517 403,90	Weksle	Fundusz re-	
10 255,05	Banki	zerwowo . . .	1 889,20
		Depozyta . .	1 589 424,05
		Czysty zysk	
		na rok 1920	11 375,65
1 607 948,90			1 607 948,90

Ruch członków w r. 1920:

Na rok 1920 przeszło . . . 44 członków
W przeciągu roku przystąpiło 29 członków

razem 73 członków

Z końcem roku wystąpiło
przez wypowiedzenie 2
umarło . . . . . 2 4 członków

Na rok 1921 przechodzi 69 członków

Bank Ludowy

E. G. m. u. H.
Kwidzyn.

Zarząd.

Maszyna do sieczenia, Wiązarka

(Garbenbinder), nowa, Massey-Harris, na sprzedaż.
Fiutak, Gietrzwałd.

Tanio do sprzedania.

Do sprzedania są następujące przedmioty garde-
robę męską:

zimowe palety z futrzonym kołnierzem,
ubranie sportowe razem z owijaczami
(Wickelgamaschen) i buty czarne.

Wszystko w używanym stanie.
Dowiedzieć się można w ekspedycji »Gazety Ol-
sztęńskiej«.

Baczność!

Proszę czytać i zkorzystać z tej taniej
oferty.

Baczność!

Muśliny i woale białe i kolorowe na suknie w
modn. deseniach po 27, 24, 19,50, 18, 15, 12 mk. za metr.

Materiały wełniane i półwełniane
na suknie i kostjomy w dużym wyborze
po 58.—, 45.—, 36.—, 27.—, 21.—, 18.— mk. za metr.

Jedwabie na suknie i bluzki
gładkie i w deseni, tylko dobre wyroby
| po 98.—, 75.—, 60.—, 45.—, 39.— mk. za metr.

Płótna białe i niebielone na koszule
po 18.—, 15.—, 13,50, 12.—, 9,75, 8,75, 7,50 mk. za metr.

Płótna na pościelę w kratki
130 cm szerokie po 24.— mk., 80 cm szerokie po 12,75 mk.

Inlety (drylichy) czerwone i w paski
130 cm szerokie po 36.— mk., 80 cm szerokie po 15,75 mk.

Materiały na ubrania i paletoty
tylko dobre fabrykaty czarne i kolorowe
po 120.—, 90.—, 75.—, 60.—, 45.—, 36.— mk. za metr.

Maszyny do szycia fabryki „Kayser“
po znacznie niższych cenach.

Fartuchy damskie z szelkami . . . . . 19,50 mk.
" " bez szelków . . . . . 15,50 "
" " wiedeńskie . . . . . 21,00 "

Koszule damskie białe . . . . . 27,50 mk.
Kaftaniki " " . . . . . 26,00 "
Spódnice " " . . . . . 36,00 "

Plaszczki letowe damskie . . . . . już po 125.— mk.
Kostjomy " " . . . . . 125.— "
Bluzki białe i kolorowe . . . . . 24.— "

Ubrania męskie z dobrych materji . 295.— mk.
Paletoty " " . . . . . 175.— "
Ubrania czarne do Kom. św. . . . . 275.— "
Spodnie sukienne . . . . . już po 58.— "
Kamizelki " " . . . . . 36.— "

Kapeluszki słomiane męskie . . . . . 15.— mk.
" " dla dzieci . . . . . 12.— "

Bawełna do tkania
niebielona pojed. Nr. 12 Nr. 16, kręcona Nr. 12 Nr. 16
a funt angielski 26.— 28.— 30.— 32.—
biała 34.— 36.— 38.— 40.—
czerwona i modra także na składzie.

Kołdry białe i kolorowe . . . . . już po 58.— mk.
Obrusy " " . . . . . 48.— "

Kto tanio i rzetelnie chce zdobyć towar, ten kupuje tylko w firmie

W. Muczyński, Wartembork, Rynek 94

Telefon 41.

(Właściciele Kowalski & Szule.)

W niedzielę jest skład zamknięty.

Kropidła

małe i duże do nabycia w

ul. Dolno Kościelna 12.

Telefon 533.

Najlepszy olej siemienny i czysty smalec wieprzowy

litr 14 mk.

funt 11 mk., poleca

Artur Jatzkowski, Olsztyn
Rynek remontowy.

Dziewczynę do kuchni

poszukuje od 1 czerwca

Hotel International, Olsztyn
ul. Dworcowa (Bahnhofstrasse).

Do polskiego dworu potrzebna dobrze polecona gospodyni

doświadczona w gotowaniu, prasowaniu i chowie
drobiu. Zgłoszenia z podaniem pretensji i kopię
świadectw przyjm. »Gazeta Olsztęńska« pod Nr. 500.

Maszyny do szycia

dla rodziny i rzemieślników
przy dogodnych warunkach spłaty, rów-
nież igły i oleje poleca
Gemba, Olsztyn, ul. Cegielnia 32.

Księgarni I. Pieniężnej.

BANK LUDOWY

w Olsztynie ul. Cesarska 16 I

placi od depozytów 2, 3 i 4 procent

stosownie do czasu wypowiedzenia.

Udziela pożyczek pod dogodnymi warunkami.

Bank otwarty codziennie od godz. 11 do 1.

BRAZY

w ramkach i bez

poleca

księg. „Gaz. Olsztęńskiej“

przy Rynku Rybnym. I

Telefon 531.

KSIEGARNIA „GAZETY OLSZTYŃSKIEJ“

Rybnym Rynkiem

zaopatrzona jest w wielki wybór dewocjonalji jak to: książki do na-
bożeństwa polskie i niemieckie, śpiewniki kościelne, krzyże metalowe
i drewniane w różnych wielkościach, lichtarze, kropielniczki, figury,
świece, różańce, szkaplerze, obrazki, figury pod szkłem i t. d. i t. d.

Prosimy zwiedzić skład nasz bez przyniesienia kopca.